Temel Benlik De?erlendirmesi ve Lüks Tüketim Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Temel Benlik De?erlendirmesi ve Lüks Tüketim Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31498

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Temel Benlik De?erlendirmesi ve Lüks Tüketim Anketi, **Temel Benlik De?erlendirmesi** (TBD) yap?s?n?n, bireylerin **lüks tüketim** e?ilimlerindeki çe?itlili?i ne ölçüde aç?klad???n? incelemek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçek, Özrendeci-Bayat (2020) taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Bu araç, bireyin kendine yönelik temel inançlar?n?n (özsayg?, genelle?tirilmi? öz-yeterlik, içsel kontrol oda?? ve dü?ük nevrotiklik) lüks ürünlere olan talebi ve tüketim biçimlerini nas?l etkiledi?ini psikometrik yöntemlerle ara?t?rmay? hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirme süreci, psikolojik yap? ve tüketici davran??? aras?ndaki ili?kiyi Türk kültür ba?lam?nda inceleyen önemli bir katk? sunmaktad?r. Bu anket, özellikle pazarlama psikolojisi ve tüketici davran??lar? alanlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Temel Benlik De?erlendirmesi, Lüks Tüketim, Tüketici Davran???, Özsayg?, Ölçek Geli?tirme, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Psikometri

Yazarlar

Özlem Özrendeci Bayat

Amaç

Temel Benlik De?erlendirmesi ve Lüks Tüketim Anketinin temel amac?, bireylerin çekirdek ki?ilik özelliklerinin (TBD) lüks ürünleri sat?n alma, kullanma ve alg?lama biçimleriyle olan korelasyonunu ve nedensel ili?kilerini saptamakt?r. Geli?tirilen bu anket, **lüks tüketim** davran??? alan?nda daha derinlemesine ara?t?rmalar yap?lmas?na olanak tan?yacak standartla?t?r?lm?? bir ölçme arac? sa?lamaktad?r.

Özrendeci-Bayat (2020) tezi, özellikle lüks ürünlerin sadece statü sembolü olmaktan öte, bireyin içsel de?erleri ve benlik alg?lar?yla nas?l ba?lant?l? oldu?unu ortaya koymay? amaçlam??t?r. Bu ba?lamda, ölçek, TBD'nin lüks tüketimdeki çe?itlili?i aç?klama gücünü test etmek üzere yap?land?r?lm??t?r.

Yap?

Ölçek iki ana psikolojik yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

Temel Benlik De?erlendirmesi (TBD): Bireyin kendine yönelik temel, alt bilinçli

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirmelerini ifade eder. Bu yap?, i? ya?am?nda ba?ar?, ya?am tatmini ve stres yönetimi gibi alanlarda güçlü bir yorday?c? olarak kabul edilmektedir.

Lüks Tüketim Davran???: Bireyin pahal?, kaliteli ve genellikle prestijli kabul edilen ürün ve hizmetlere yönelik e?ilimini, motivasyonunu ve fiili tüketimini kapsar. Tüketim davran???, bu ba?lamda hem aç?k hem de gizli tüketim motivasyonlar?n? içerecek ?ekilde ele al?nm??t?r.

Anket, bu iki yap? aras?ndaki karma??k ili?kiyi inceleyerek, TBD düzeyi yüksek olan bireylerin lüks ürünleri farkl? amaçlarla (örne?in, benlik sayg?s?n? peki?tirmek veya ba?ar?y? sergilemek) tüketip tüketmedi?ini ara?t?rmay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirildi?i yüksek lisans tezi (2020) kapsam?nda detayl? olarak incelenmi?tir. Ancak özet kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? veya türleri (yap? geçerli?i, ay?r?c? geçerlik vb.) belirtilmemi?tir. Bir geli?tirme ölçe?i oldu?u için, tez çal??mas?nda büyük olas?l?kla faktör analizleri ve di?er ilgili ölçeklerle korelasyon analizleri yap?larak geçerli?i sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Kaynakta güvenirlik bilgisi (-) olarak belirtilmi?tir. Ancak ölçek geli?tirme standartlar?na göre, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirli?i gibi analizlerin tez çal??mas? s?ras?nda gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Bu tür çal??malar, bir psikometrik arac?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek için kritik öneme sahiptir. Detayl? güvenirlik sonuçlar? için Özrendeci-Bayat (2020) tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Anketin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla faktör analizinin (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) tez çal??mas? kapsam?nda uyguland??? dü?ünülmektedir. Bu analizler, anketin TBD ve Lüks Tüketim gibi teorik olarak öngörülen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için temel te?kil eder. Faktör yükleri, öz de?erler ve toplam varyans aç?klama oranlar? gibi detaylar, yaln?zca orijinal tez metninde mevcuttur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale)

Format: Kendini Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire). Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, sosyal bilimlerde geli?tirilen bu tür ölçekler genellikle Likert tipi bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçek kullan?r (örne?in, 5'li veya 7'li Likert).

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Tüketim davran??lar?na sahip yeti?kinler veya üniversite ö?rencileri (Tez örneklemine ba?l? olarak de?i?ebilir).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Detayl? popülasyon bilgisi, ölçe?in geli?tirildi?i Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'ndeki yüksek lisans tezi örnekleminde yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik temellere dayal? olarak olu?turulan maddelerin, uzman görü?leri al?nd?ktan sonra pilot çal??malar ve ard?ndan ana uygulama ile geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yap?ld??? bir metodoloji izlenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ki?ilik Özellikleri, Tüketici Psikolojisi, Kendilik Alg?s?, Sosyal Bilimler, Likert Ölçe?i, Özlem Özrendeci Bayat

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: ozlem.ozrendeci@agu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Yazar?n tez çal??mas?n? yürüttü?ü dönemdeki kurumu veya mevcut akademik adresi (Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi ile ili?kilendirilmi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020 (Yüksek Lisans Tezi Tamamlanma Y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretler için do?rudan sorumlu yazar Özlem Özrendeci Bayat ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda izin al?nmas? zorunludur.

Kaynaklar

Özrendeci-Bayat, Ö. (2020). *Lüks ürün tüketimindeki ce?itlili?i aç?klamak: Temel benlik*

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirmesi bak?? aç?s? . Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: temel-benlik-degerlendirmesi-ve-luks-tuketim-anketi-toad.pdf

Temel Benlik De?erlendirmesi ve Lüks Tüketim Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte do?rudan listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?, yukar?da belirtilen yüksek lisans tezi (Özrendeci-Bayat, 2020) içerisinde veya sa?lanan orijinal PDF dosyas?nda (temel-benlik-degerlendirmesi-ve-luks-tuketim-anketi-toad.pdf) yer almaktad?r.

Bu bölüm, ölçek maddelerinin yaln?zca orijinal tez çal??mas?ndan elde edilebilece?ini belirtmek için zorunlu olarak dahil edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM